A°. 1841. No.

ARNHEMSCHE COURANT

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden. —

DINGSDAG 6 JULI.

De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Nog eenige aanmerkingen omtrent de aanstaande verkiezingen.

Het *Handelsblad* vestigde dezer dagen de aandacht op de ongelijke verdeeling der aftredende leden van de Kamer voor de provinciën Noord- en Zuid-Holland. Met de afzondering dezer twee provinciën, vroeger ééne provincie uitmakende, moest ook voor elke provincie het getal jaarlijks uitvallende leden afzonderlijk worden bepaald. Deze aangelegenheid is echter, gelijk zoo menige andere, ten vorige jare verzuimd, en er schoot dus niet over dan dezelfde leden die, ware de provincie Holland in stand gebleven, zouden uitgevallen zijn, nu insgelijks te laten uitvallen, en in derzelver vervanging te laten voorzien door de statenvergadering dier provincie, Noord- of Zuid-Holland, in welke zij, gerekend naar hunne woonstede, geacht waren te wonen, en waaruit zij gevolgelijk als afgevaardigden waren beschouwd.

Alzoo had het kunnen gebeuren, dat, geheel in strijd met den algemeenen regel der jaarlijksche uitvalling, eene der genoemde provinciën het eene jaar in het geheel geen leden te vervangen had en in de twee andere jaren telkens in de uitvalling van de helft harer leden der Kamer voorzien moest(1), zoodat die provincie dan eens in de drie jaren geen enkelen vertegenwoordiger in de Kamer zou hebben. Het toeval, aan welks zorg de regering van Nederland grootendeels wordt overgelaten, heeft zulks niet alzoo beschikt; maar heeft toch beschikt dat zoo wel Noord- als Zuid-Holland eens in de drie jaren de helft zijner vertegenwoordigers kiezen zal. Ieder jaar zal niet een derde der leden van Noord- en Zuid-Holland uitvallen; maar voor Zuid-Holland, hetwelk 12 leden verkiest, zullen er het eene jaar, en wel in 1843, en daarna telkens het derde jaar, *zes* leden uitvallen, de andere jaren *vier* of *twee*. Voor Noord-Holland, hetwelk 10 leden kiest, vallen er het eene jaar, en wel in dit jaar 1841, *vijf* leden uit, de andere jaren *twee* en *drie*. Regtstreeks ongrondwettig is dit niet; het is slecht zeer ongeregeld. En, onzes achtens, kan dit niet meer, zonder tusschenkomst der grondwetgevende magt, worden verholpen. Daar de grondwet bepaalde dat een *derde* der leden van de Kamer jaarlijks uitvallen zou, kan hierin onder 's hands geene verandering worden gemaakt. Het *Handelsblad* meende, dat de aangeduide onregelmatigheid zou kunnen worden verholpen, bijaldien al de leden der Kamer voor Zuid- en Noord-Holland zich aan eene herkiezing onderwerpen wilden; wij gelooven zulks niet. Onzes achtens, kan ieder lid, des goedvindende, zijn ontslag nemen, maar hij kan zich niet eigendunkelijk laten herkiezen binnen den grondwettig bepaalden tijd. De leden der Kamer, zegt de grondwet uitdrukkelijk, hebben zitting *gedurende drie jaren*. En »een *derde van hen* valt jaarlijks uit." Het kan dus niet aan het goeddunken der leden van Holland staan om, door allen in één jaar uit te vallen, te maken dat er in één jaar, *meer dan een derde* van de leden der Kamer uitvalle.

De ongelijkmatige uitvalling zal dus moeten blijven bestaan, — als een immerdurend gedenkteeken voor het nageslacht van de stelselmatige zorg welke hunne voorvaderen aan de staatszaken wijdden!

In hetzelfde artikel raakte het *Handelsblad* een ander punt aan. Het sprak op eene zeer geheimzinnige wijze over eenen vertegenwoordiger uit Zuid-Holland, wiens veelvuldige afwezigheid... wiens ongesteldheid... eenige voorziening in uitzigt schenen te stellen; en het *Handelsblad* meende dat de staten van Zuid-Holland hierin nu tevens wel zouden kunnen voorzien. Wij weten niet waarom men de bedoelde zaak zoo geheimzinnig zou behandelen. Het geldt een geval hetwelk niemand tot oneer verstrekt en waarover geene familie zich behoeft te schamen. Er wordt, namelijk, gezegd, dat een der leden voor Zuid-Holland nu, ten gevolge van zenuwberoerten, geheel kindsch is geworden. Waarom dit bewimpeld? Niemand is verantwoordelijk voor eene zenuwberoerte en hare gevolgen; en wij zouden veel liever zien dat een onzer verwanten, ten gevolge van kindschheid, in de Kamer met molentjes ging zitten spelen of zijnen tol door dezelve heendreef, dan dat hij, bij het genot zijner verstandsvermogens, dáár zat als een nutteloos of schadelijk lid, uit logheid of baatzucht misbruik makende van het vertrouwen... al ware het slechts der twee of drie welmeenende, opregte en achtenswaardige kiezers die hem hunne stem hadden gegeven. Een ieder zijn gevoelen; maar in ons oog verdient een simpel mensch, hij zij lid van een bestedelingshofje of wel van eene Kamer, ten ergste genomen, *medelijden* (want het is niet bewezen dat simpele of kindsche menschen ongelukkiger dan andere zijn, die voor verstandig doorgaan; wij hellen integendeel zeer over om te gelooven dat een mensch hoe verstandiger, des te ongelukkiger is; hoe meer men nadenkt, hoe meer laagheid en ellende men opmerkt in de wereld; en wees eens gelukkig met lieden die gij niet achten kunt, die moreel dezelfde uitwerking op u doen als het ongedierte der aarde) — en men kan, de verontschuldiging van kindschheid niet hebbende, veel erger verdienen dan *medelijden* in eene Kamer.

Maar zoo denkt niet een ieder, wij weten het; en het zou kunnen gebeuren dat provinciale staten huiverden voor het denkbeeld, een door hen gekozen en herkozen lid te zien hoepelen of tollen in de Kamer. Nu, iedereen heeft *iets* waarvoor hij huivert; niemand is boven *alle* huivering verheven; en de huivering zou derhalve zeer te verklaren zijn. Doch zouden nu zoodanige staten, zonder kindschverklaring door de regterlijke magt, kunnen overgaan tot de vervanging van een dergelijk (verdacht) lid? — Wij gelooven het niet. Geen mensch of geen kollegie, uitgenomen wanneer de wet er bevoegdheid toe gaf, is geregtigd om een ander de beschikking over zijne goederen, de uitoefening zijner regten te ontnemen.

Er valt hier niet te knoeijen noch geniepig te konkelen; een eenmaal gekozen lid der Kamer blijft lid der Kamer, gedurende zijnen grondwettigen termijn, al ware hij volstrekt kindsch of krankzinnig geworden, zoo lang de regterlijke magt die kindschheid of krankzinnigheid niet heeft verklaard.

En indien de bedoelde persoon misschien zelf tot de regterlijke magt mogt behooren? — Welnu, dan zou zijne onbelemmerde aanblijving een laauwer te meer zijn aan de eerekroon van onzen roemwaardigen minister van justitie. Het zou al weder pleiten voor de energie en de zorg waarmede de regering en hare beambten de belangen der burgers behartigen.

(1) Het had kunnen zijn: 1841: Z.-Holland, 6. N.-Holland, 2.
1842: » 6. » 1.
1843: » 0. » 7.

Buitenlandsche berigten.

ITALIE.

Rome 10 junij. Het criminele hof alhier heeft onlangs eene zeer zonderlinge zaak te behandelen gehad:

Tegen het einde van februarij ll. was in eene herberg alhier aangekomen een Engelschman, met name *Hodson*, die in de *Diario di Roma* deed aankondigen dat hij een hoogst zeldzaam iets, te weten, eene *Sirene*, voor geld zou laten zien. De toeloop was groot; geleerden en louter nieuwsgierigen, alles liep er heen; wat men zag beantwoordde aan het programma. Eene meermin, een lief schepseltje, half vrouw half visch, lag in eene groote badkuip, hare lange zwarte haren schenen als met zeegewassen doormengd, haar gelaat was een waarlijk mooi meisjesgelaat, maar de hals was bedekt door eene schelpen-kraag, en een groote vischstaart, die op het water dreef, deed vooral de Sirene onderkennen. Dit zonderlinge schepsel gaf geen geluid van zich af, somtijds scheen zij den mond te openen als wilde zij spreken, maar zoo dikwerf zij dit deed, dook zij dadelijk onder het water. Alle aanzienlijke vreemdelingen, zoo als onder anderen de prins *van Borghese*, de hertog *van Bordeaux*, de graaf *Brigeis*, don *Sebastiano d'Alvar*, grande van Spanje enz. gingen het wonder zien en overtuigden zich dat het levend en wel was.

Een der bedienden in het logement wilde echter meer van de zaak weten, en *Zevelar*, dit was de naam die aan de Sirene gegeven was, gadeslaan, wanneer zij alleen zou wezen; te dien einde verborg hij zich in het vertrek van den Engelschman. Deze verscheen weldra, bij de haren achter zich slepende de arme Sirene, die zich met het aangezigt op den vloer liet vallen, en in duidelijk verstaanbaar Engelsch om genade en erbarming smeekte. De Engelschman ging onverbiddelijk voort met haar te mishandelen, en zij hield niet af van smeeken. De bediende sloop uit zijnen schuilhoek en ging verhalen wat er omging.

Het geregt verscheen, en nu had er een naauwkeurig onderzoek plaats, ten gevolge van hetwelk bleek, dat het zoogenaamde monster niet anders was dan een meisje van omstreeks de 20 jaren, die, ten gevolge der mishandelingen, welke zij te verduren heeft gehad, geheel versuft is. De schelpen-kraag en de staart waren haar in het vleesch zelf vastgemaakt, zij droeg onderscheidene teekenen van de stokslagen die zij te lijden had. De Engelschman werd gevangen genomen. Hij beweert, haar aan de oevers van de Theems gevonden te hebben en aldus te hebben toegetakeld om er geld mede te verdienen. Voor het hof gebragt om als getuige te verklaren, kermt het ongelukkige meisje, welker wezenlijke naam is *Jane Seone*, niet anders dan; *ik wil niet meer in het water; het is te koud in het water; altijd in het water, het doet*

mij al de tanden uitvallen. Ondervraagd, waarom zij nimmer de hulp heeft ingeroepen van het publiek, dat haar kwam bezigtigen, zegt zij, dit niet te hebben kunnen doen, wijl er onder haren halskraag een strop en koord zaten, en dat haar beul, zoo dikwerf hij zag dat zij eene poging deed om te spreken, aan het koord trok en haar alzoo onder water haalde, terwijl het publiek zulks hield voor een gewillig duiken. — De Engelschman is tot levenslange gevangenis veroordeeld.

DUITSCHLAND.

Leipzig, 30 juni. N°. 156 der *Hallische Jahrbücher* van 1 julij behelst het volgende berigt, geteekend door *Otto Wigand:* »Met den dag van heden houden de *Hallische Jahrbücher* op te verschijnen. In hunne plaats komen *Deutsche Jahrbücher für Wissenschaft und Kunst.* Moge het publiek dit tijdschrift, waarin het beginsel der vrije en onafhankelijke wetenschap alsmede der filosofische kritiek gehandhaafd zal worden, even gunstig ontvangen als het tot nog toe de *Hallische Jahrbücher* deed." (*Köln. Zeit.*)

München, 26 junij. Het vertrek der koningin van Griekenland naar Ems is bepaald op den 2den julij; H. M. zal, naar gezegd wordt, vooreerst eenige dagen te Darmstad doorbrengen. (*A. Z.*)

— Men meldt uit Berlijn dat de reeds vroeger ter sprake gebragte verloving van Z. D. den regerenden hertog van Nassau met de Russische grootvorstin niet ver meer af is, daar er reeds lang vriendschappelijke betrekkingen tusschen deze twee familiën onderhouden werden. Naar men vermoedt, zal Z. D. de keizerlijke familie, na geëindigde kuur te Ems, naar St Petersburg vergezellen. (*K. Z.*)

— Niet slechts de *Oberdeutsche Zeitung*, maar ook de *Badische Zeitung*, die zich met het nieuwe semester *National Zeitung* noemen zal, is door de Prussische regering verboden. Aan verscheidene geabonneerden heeft de post het vooruitbetaalde abonnementsgeld reeds teruggegeven. (*L. A. Z.*)

OOSTENRIJK.

Weenen, 25 junij. De nieuwe staatsleening ten bedrage van 38,000,000 gulden C. M. in 5 percentsche metallieke obligatiën, is thans met vier onzer eerste bankiers tegen den prijs van 104 gesloten. Door de intrest-voordeelen, aan de contractanten verleend, komt die prijs echter eenige percenten minder te staan. Het bedrag der leening moet binnen 22 maanden gestort zijn. (*K. Z.*)

ENGELAND.

Londen, 30 junij. Uit de officiële bekendmaking der sheriffs is gebleken, datook de minister lord *J. Russell* in de city alhier tot parlements-lid is verkozen. Voor hem hebben zich 6221, en voor zijnen mededinger van de partij der Tory's, den heer *Attwood*, 6212 stemmen verklaard, weshalve hij met eene meerderheid van slechts *negen* stemmen de overwinning heeft behaald. De twee verkozene candidaten der *Tory's*, de heeren *Masterman* en *Lyall*, hebben 6339 en 6290 stemmen bekomen; de heer *Wood* 6315. — De behoudende partij is over deze uitslag ten uiterste voldaan. Zij acht het met regt eene belangrijke overwinning, dat onder de 4 vertegenwoordigers dezer hoofdstad, welke te voren allen tot de Whigs behoorden, ditmaal 2 Tory's zijn, en dat het den minister, ondanks al den invloed van zijnen persoon en aanhang, slechts gelukt is eene meerderheid van 9 stemmen, bij een aantal van omstreeks 13000 kiezers, te bekomen.

Voor het overige zijn, volgens de opgaaf der Tory's, tot dus ver 76 der hunnen, en 40 ministeriëlen verkozen.

Londen, 1 julij. Gisteren is op het paleis van Buckingham een luisterrijk diné gehouden, op hetwelk de koning en koningin der Belgen, de hertogen van *Gloucester* en *Sussex*, de hertog en hertogin *van Cambridge*, prinses *Augusta*, de prins *George van Cambridge*, lord *Wellington*, verscheiden ministers en ambassadeurs genoodigd waren. Des avonds had er schitterend concert plaats.

— De *Morning Herald* deelt tijdingen mede uit Batavia tot 6 maart, die geene de minste melding maken van voorvallen in de Nederlandsche Oostindische bezittingen. De handelshuizen, die derzelver betalingen hadden geschorst, betoonden zich uiterst voldaan met den maatregel der bank om die huizen te hulp te komen. Van eenen opstand op Sumatra wist men niets, doch wel, dat de Nederlandsche krijgsmagt hare veroveringen op de westkust voortzette, Pulo Nias had bemagtigd en zich gereed maakte om de haven van Turmoon te bezetten.

Londen, 2 julij. De verkiezingen voor de verschillende steden en vlekken zijn thans genoegzaam afgeloopen, zijnde van 341 leden reeds ongeveer 300 benoemd, waaruit voor de hervormingsgezinden eene minderheid blijkt van 10 of 11 stemmen; over het geheel gelooft men, dat de conservatieven eene meerderheid van 30 stemmen zullen verkrijgen, doch deze is niet toereikend om aan het Tory-bewind een lang leven te verzekeren.

— De over land ontvangen dagbladen van Singapore behelzen berigten uit Padang, van 26 februari, melding makende van eene insurrectie in die residentie, en dat een korps van 600 man troepen derwaarts was gezonden. Men wilde weten, dat de opstand was veroorzaakt door eenige buitensporigheden der zwarten in dienst van de Nederlanders tegen de inlandsche bevolking. Men verhaalde den afval van een inlandschen vorst, die, zoo gezegd werd, omtrent 30,000 man te velde kon brengen.

FRANKRIJK.

Parijs, 1 julij. De administratie der tolkantoren heeft eene tabel bekend gemaakt, behelzende de voornaamste resultaten van Frankrijks handel met deszelfs koloniën en de vreemde mogendheden gedurende het jaar 1840, vergeleken met die van de jaren 1838 en 1839. Het jaar 1840 vertoont eene verbetering van 127 millioen boven 1838 en van 115 millioen boven 1839. De invoerhandel heeft in 1840 opgeleverd 147 millioen en de uitvoerhandel 677 millioen.

— Luidens eenen brief uit Tulle had men in het eerst gedacht dat ten gevolge van de door *Maria Capelle's* beroep veroorzaakte vertraging, de debatten van het correctionele regtsgeding uitgesteld zouden worden; intusschen is bepaald geworden, dat de dag der audiëntie onveranderlijk op 5 augustus blijft vastgesteld. *Maria Capelle* heeft haar voornemen te kennen gegeven om in persoon te verschijnen; naar men verzekert is zij ijverig bezig met het gereed maken harer middelen van verdediging.

— Heden heeft men eenen aanvang gemaakt met het inlaten der koperen buis in de artesiaansche put te Grenelle, waardoor in het vervolg de opstijging van het water zal moeten plaats hebben en geregeld worden. De daartoe vereischte werkzaamheden zullen omstreeks eene maand aanhouden, gedurende welken tijd het publiek niet tot de put zal worden toegelaten. — Volgens naauwkeurige waarnemingen, heeft men bevonden, dat de put elke minuut 2,200 liters water opgeeft, en derhalve 3,168,000 liters daags.

— Men heeft berigten uit Bombay van het laatst van mei, welke melden, dat de naar China bestemde Engelsche oorlogsvaartuigen de aankomst van den heer *Parker* zullen afwachten, alvorens te vertrekken. Vier stoomvaartuigen zullen worden gebruikt tot het overbrengen van troepen. Tevens meldt men, dat het Chinesche bewind zou hebben gevorderd, dat, alvorens de handelsbetrekkingen op den ouden voet worden hersteld, alle Engelsche vaartuigen de rivier van Canton zouden moeten verlaten, terwijl de Engelsche gevolmagtigden de verwoeste Bocca-forten voor rekening van hun bewind zouden moeten doen herstellen. Dagelijks kwamen er troepen te Canton aan.

Parijs, 2 julij. Het Fransche ministerie schijnt zeer veel belang te stellen in hetgeen op dit oogenblik in Engeland met opzigt tot de algemeene verkiezingen plaats grijpt, en het valt niet moeijelijk uit de taal van deszelfs dagbladen op te maken, dat het den triomf der behoudende partij verlangt. Metterdaad weet men, dat de heer *Guizot*, tijdens zijne Londensche ambassade, zeer naauwe betrekkingen met de Tories onderhield, en sir *Robert Peel* heeft hem altijd hoop doen voeden, dat het Engelsche kabinet meer welwillendheid jegens Frankrijk zoude betoonen, indien het staatsroer in zijne hand was.

— De bouw van sommige der forten van de Parijsche omwalling zijn reeds zoo verre gevorderd, dat nog slechts het geschut daarop behoeft te worden in batterij gezet; onder anderen is Charenton bijna volbouwd.

— De jongste berigten uit Alexandrië dagteekenen van den 18den junij. De Russische stoomboot *Silad*, aan boord hebbende *Keamil*-effendi, overbrenger van den hatti-scheriff, was aldaar in den nacht van 7 op 8 junij aangekomen, en den 10den des morgens had de investituur van *Mehemed-Ali* met al de gebruikelijke plegtigheden plaats gehad. Tevens met den hatti-sheriff heeft de gezant van *Abdul-Medjid* aan den onderkoning van wege den sultan de groote decoratie der Nicham-Ifthar-orde overhandigd. Civiele beambten en militaire officieren, als ook het korps der Ulemas woonden deze groote plegtigheid bij. Na de voorlezing van den hatti-sheriff, met luider stemme door *Kiamil*-bey, secretaris van Z. H., gedaan, werd door de landbatterijen en de oorlogschepen een algemeen salvo losgebrand, welke laatstgemelde te gelijker tijd vlagden. Uit hoofde der vernielingen, door de pest aangerigt, waren de consuls niet bij deze plegtigheid genoodigd.

Parijs, 3 julij. De aanneming van den firman heeft *Mehemed-Ali* echter niet belet reclamatiën in te brengen en de eigenlijke definitieve oplossing der zaak nog te vertragen. Zelfs spreekt men reeds van voorstellingen, welke hij tegen zekere beschikkingen van den hatti-sheriff, behalve ook nog tegen het bedrag der schatting, aan de mogendheden zou hebben ingediend. De heer *Guizot* zou deswege dépêches en eene nota van den pacha ontvangen hebben, die aan ons kabinet eenige nieuwe bezorgdheid wegens oorlog zouden inboezemen. Niet dat men in dit oogenblik juist eenige ernstige vrees voor *Mehemed-Ali* zou voeden, en, zonder de Christensche oproeren die langs de kusten toenemen, zoude men weinig werks van zijne reclamatiën maken.

» *Mehemed-Ali* — zegt de *Revue des deux Mondes* — schijnt te hebben gemeend dat zijn tegenstand op dit oogenblik geen ander gevolg zou hebben gehad, dan de banden, die de onderteekenaars van het traktaat van 15 julij vereenigen, nog naauwer aan te halen, en het gewapend protectoraat te versterken, 't welk zij zich hadden aangematigd, en waarover Frankrijk, meer dan ooit, geneigd scheen zich niet te verontrusten. Hij heeft gevreesd zich op nieuw alleen tegen de vier mogendheden te zien. De pacha heeft begrepen dat hij gunstiger gelegenheden afwachten moest; dat het Oosten zwanger ging van gewigtige gebeurtenissen en wisselvalligheden; dat elke overijlde poging in zekeren zin de vrucht der toekomst zou afdrijven en verhinderen zou er partij van te trekken; dat in zulke omstandigheden de behendigste rol die van toeschouwer is, niet van ijdelen en onnoozelen toeschouwer, maar van scherpzinnigen toeschouwer, die allerwege het oog heeft, die in stilte zijne krachten herstelt en zich in het geheim voorbereidt om partij te trekken van ieder gunstig vooral. Indien de jaren hem niet in gebreke laten, zal *Mehemed-Ali* nog van zich doen spreken. Doch wat men ook denke van de politiek des pacha's, zeker is het dat de Egyptische zaak als geëindigd moet worden beschouwd. Het is niet in Egypte dat thans het Oostersche vraagstuk te huis behoort, het is elders. Het is in Candia, het is in Syrië, het is in alle oorden van het Ottomannische rijk, waar nevens de halve maan het kruis wordt opgegeven, overal waar Europa regtstreeks vertegenwoordigd wordt door christen-bevolkingen. Indien de strijd zich uitbreidt, indien het iets anders geldt dan een kortstondigen opstand, indien er, gelijk in de eerste Grieksche revolutie, aanhouding, volharding, opofferingen bestaan, zoo zal, wij betwijfelen het niet, de uitkomst dezelfde wezen."

BELGIE.

Brussel, 1 junij. De aangewende pogingen, om de aanstaande tentoonstelling der voortbrengselen van nationale volksvlijt bij uitstek luisterrijk te maken, schijnen geenszins algemeen te zullen gelukken. In Brussel heeft men zich zeer bereid getoond, om dezelve te ondersteunen, maar in Luik en in Gend hebben zij geheel geenen bijval gevonden. — Naijver ten aanzien van Brussel kan daartoe wel hebben medegewerkt.

— Men wacht in geen geval de bijeenroeping der Kamers vroeger dan in 't laatst van september. Alsdan zullen de wetten op 't lager en middelbaar onderwijs, alsmede die op de belasting van de suiker, waaraan de instandhouding der raffinaderijen zoo naauw verbonden is, behandeld worden. Men meent, dat de bewindslieden de voordragt, om aan de katholijke universiteit persoonlijke burgerlijke regten toe te kennen, zoo mogelijk, op den achtergrond zullen trachten te schuiven.

— Het gerucht wil, dat de Nederlandsche gezant zich, gedurende eenigen tijd, met verlof, van hier zal verwijderen.

Brussel, 2 junij. Er is tusschen België en Denemarken een scheepvaarts-verdrag gesloten. Wij hebben nog geene mededeeling van deszelfs textuele bepalingen ontvangen, zegt de *Indépendant*, maar wij zijn geregtigd te gelooven, dat aan onze schepen daarbij de gunstigste behandeling in de Deensche havens wordt verzekerd.

— De heer *Decoux*, directeur van het domein, heeft in de dagbladen doen aankondigen, dat de geloopen hebbende geruchten, nopens eene verhuring van het paleis van den prins *van Oranje*, van allen grond waren ontbloot. Er is nimmer sprake geweest van zoodanige verhuring, en dezelve zal nimmer te sprake komen.

— De industriële belangen schijnen meer dan ooit de gemoederen in België bezig te houden. Zoo wordt verzekerd dat het gouvernement voornemens zou zijn om het schoone etablissement van wijlen den heer *Cockerill*

vill, te Seraing, bij Luik, aan te koopen en door eenen bekwamen financier te laten beheeren. Van eenen anderen kant wordt weder gesproken van eene Belgische nederzetting in Algerië.

— Een brief uit Antwerpen geeft eene zeer pompeuse beschrijving van de nieuwe stoomboot *Laurens Koster*, welke van Rotterdam aldaar is aangekomen en geregeld twee malen in de week de dienst tusschen Rotterdam, Antwerpen en Gent zal waarnemen. De bouw van dit vaartuig is zeer sierlijk en de inrigting is bijzonder smaakvol. De groote kajuit vereenigt in zich het nuttige met het aangename; een rijk gestoffeerd paviljoen biedt den reiziger al de aangenaamheden van een pleiziertogtje aan. Men verzekert dat spoedig eene tweede ijzeren stoomboot in dezelfde vaart zal komen.

Binnenlandsche berigten.

† *Amsterdam*, 3 juli. »Binnen korte dagen vangt over het geheele land het verkiezingswerk door de provinciale staten aan, en toch betoont het algemeen weinig belangstelling in eene zaak, die in andere landen de politische hartstogten in de hoogste mate gaande maken. De reden daarvan zit natuurlijk in het bewustzijn van verreweg de meerderheid der natie, dat de uitslag nimmer voldoende vruchten kan opleveren. Het gebrekkige en den nationalen wil ten eenenmale bedervende stelsel is de schuld van deze onverschilligheid, welke den vreemdeling, die toevallig juist op dit oogenblik in ons midden verkeert, zeer zal moeten verwonderen. En echter is hier en daar de hoop opgewekt, dat de provinciale staten ditmaal eenigzins van den ouden weg zullen afwijken om eenige goede en vertrouwen inboezemende keuzen te doen. Voornamelijk is daarbij de aandacht op de staten van Zuid-Holland gevestigd, die, door de benoeming van den heer *van Nes*, nog zoo onlangs getoond hebben, het betere te kunnen aankleven. Wat mij betreft, zoo komt het waarschijnlijk voor, dat de meeste der 20 aftredende leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal andermaal met eenen lastbrief zullen worden voorzien, en dat misschien, op eenige weinige uitzonderingen na, onze zoogenaamde nationale vertegenwoordiging nagenoeg in denzelfden geest, als thans het geval is, zal zamengesteld blijven. Men heeft hier ter stede veel gesproken van de mogelijke benoeming der heeren *Lipman*, *van Hall* en eenige anderen, — doch het laat zich niet aanzien, dat de staten van Noord-Holland daartoe zullen overgaan. De Edel Groot Achtbare heeren zullen tot eenen zoo beslissenden stap niet ligt geraken, en mijne informatiën doen mij zelfs bijna als stellig beschouwen, dat de schitterende namen *van Bleijswijk*, *van Akerlaken* enz. op nieuw overwinnend uit de stembus zullen te voorschijn komen.

»Overigens is er volstrekte kalmte aan onzen Amsterdamschen gezigteinder. Zaken worden bijkans niet gedaan, en om de goede stemming aan den gang te te brengen, moeten er middelen aangewend worden, waarop men tot dusverre nog niet bedacht is geweest."

Amsterdam, 4 juli. Heden ochtend is de eerste nieuwe haring alhier aangekomen; op den 26sten juni was de eerste jager met 34 ton uit de visscherij vertrokken; men heeft reden om eene rijke vangst te verwachten.

— De heer *Thiers*, oud-president van het Fransche ministerie, is gisteren alhier aangekomen, en in het logement *de Doelen* (Doelenstraat) afgestapt.

's Gravenhage, 2 juli. Heden is in deze residentie aangekomen, en aan het *Hôtel de Bellevue* afgestapt, de heer *Thiers*, oud-president van het ministerie in Frankrijk, vergezeld van zijn gezin en gevolg.

— *In het Regt in Nederland* leest men het navolgende, hetgeen wij vernemen, vooral in het belang der ambtenaren van den burgerlijken stand op het platte land, uit gezegd regtsgeleerd tijdschrift te moeten overnemen:

De Hooge Raad heeft bij drie arresten dd. 22 april jl., vernietigende drie vonnissen van de regtbank te Amersfoort, drie ambtenaren van den burgerlijken stand schuldig verklaard aan artikel 16 van het burgerlijk wetboek, omdat de renvooijen, op den kant der acten van den burgerlijken stand gesteld, slechts waren geparafeerd en niet voluit door den ambtenaar, de comparanten en de getuigen waren onderteekend. Het zal niet ondoelmatig kunnen geacht worden deze beslissing ter kennisse van de ambtenaren van den burgerlijken stand te brengen, daar anders velen, niettegenstaande de imperative bepaling van de wet, naar oude gewoonte zouden kunnen voortgaan, het *paraferen* ter goeder trouw als voldoende te beschouwen, en het tevens kunnen strekken om hunne oplettendheid te verdubbelen, om de acte zóó juist en naauwkeurig in te rigten, dat geene doorhalingen en renvooijen noodig zijn, want vooral ten platte lande zal het niet zelden zeer moeijelijk vallen, om, zoo als bij eene huwelijks-acte noodig kan zijn, de namen van negen of tien personen, die niet altijd behoorlijk en klein kunnen schrijven op den kant der acte te stellen.

's Gravenhage, 3 juli. Men verneemt, dat bij de reorganisatie van het departement van oorlog, de secretaris-generaal *P. J. Scheffer*, in zijne betrekking is verbleven, en dat de referendaris bij het departement, jhr. *F. A.* ridder *van Rappard*, benoemd is tot chef der afdeeling *secretariaat*.

— De heer *Thiers*, oud-president van het Fransche kabinet, heeft heden morgen, vergezeld van den Franschen gezant aan het Nederlandsche hof, de merkwaardigheden dezer stad bezigtigd en is voornemens, uit deze residentie naar Amsterdam te vertrekken.

Maastricht, 30 juni. In Keulen is thans eene maatschappij tot stand gebragt, met het doel om, door middel van bijzonder daartoe ingerigte schepen en ijzeren stoomslepers, koopgoederen van Rotterdam naar Keulen te voeren, en wel tot mindere prijzen, dan voor welke dezelve langs den Belgischen ijzeren weg kunnen worden vervoerd; — welk laatste, zoo als de zaken thans staan, zoo het schijnt, niet zeer bezwaarlijk zal zijn.

(*Haarl. Ct.*)

Maastricht, 2 juli. De vereenigde Belgische en Nederlandsche commissarissen voor de grensscheiding hebben tot het besluit moeten komen om nogmaals voor eenen onbepaalden tijd uit elkander te gaan, ten einde de eenige punten, welke nog in verschil zijn en die betrekking hebben tot de grenzen der provinciën Vlaanderen en Antwerpen, op het terrein te doen onderzoeken. In Limburg en Luxemburg is alles afgewerkt, de moeijelijkheid omtrent Martelange, die waarschijnlijk eene hoogere uitspraak zal vereischen, alleen uitgezonderd; en men had zich dus gevleid dat weldra een einde aan deze, voor beide landen zoo kostbare onderhandelingen zoude zijn gekomen. Het is des te meer te betreuren, dat zulks thans wederom, zonder bepaling van tijd, is verschoven, dewijl, zoo lang het tractaat van 19 april 1839 niet geheel is ten uitvoer gelegd, er niet aan te denken is, om handels-relatiën met onze naburen aan te knopen, iets waaraan vooral de verbrokkelde provinciën Limburg en Luxemburg niet minder dan België zoo zeer behoefte hebben.

Roermond, 30 juni. Heden heeft de wijding van den heer *Paredis* tot bisschop van Hyrene, met groote plegtigheid, alhier plaats gehad. De stoet, bestaande onder anderen uit een 150tal geestelijken, van het vicariaat van Limburg en elders, met de verschillende vanen der broederschappen, is in plegtigen optogt, met den hoogw. heer bisschop van Curium, den hoogwelgeb. baron *van Wijckersloot van Schalkwijk*, en met den heer *Paredis*, naar de prachtig versierde kerk getogen, alwaar de ceremoniën geopend zijn met eene treffende toespraak van den hoogw. heer bisschop van Curium, en met het voorlezen van het breve van Z. H. den paus, waarbij de heer *Paredis* tot bisschop is benoemd. Nadat de wijdeling den gevorderden eed had afgelegd en geantwoord op de vragen, hem door den wijdenden bisschop gedaan, is door dezen laatsten een plegtig gebed verrigt, en zijn daarop de groote litaniën gezongen. Vervolgens heeft de wijdeling, na de zalving, den staf, den ring, den mijter en de handschoenen, alsmede den vrede-kus ontvangen. De beide bisschoppen hebben daarna gezamenlijk de bediening van de mis vervolgd, en zoo wel bij het verlaten der kerk, als in dezelve, bij herhaling den zegen over de neergeknielde volksmenigte, welke in verbazend groot aantal deze plegtigheid bijwoonde, uitgesproken.

ARNHEM, 5 juli.

In hunne aanstaande vergadering zullen de staten van Gelderland, behalve de keuzen voor de Kamer, ook nog twee keuzen uit te brengen hebben voor de gedeputeerde staten, ter vervanging van jhr. DE SALVE DE BRUNETON, een lid hetwelk in den laatsten tijd schier nooit opkwam, en nu eindelijk is overleden, en van den baron VAN DER BORCH VAN ULENPAS, die niet tot lid der staten is herkozen. Als zeer gewenschte keuzen hoort men algemeen de heeren HAVERKAMP en KERKHOVEN noemen. Karakter, talent en ijver schijnen hen allezins tot die betrekking te roepen; doch tot nog toe schijnen de staten te hebben geoordeeld dat het, om lid van gedeputeerden te wezen, volstrekt noodig was graaf, baron of ten minste jonkheer te zijn. In de laatste jaren waren al de leden van dat kollegie alzoo getiteld. Zouden de niet geadelde leden der staten zelve zoo innig overtuigd zijn van hunne ongeschiktheid?

Mengelwerk.

Verkiezingen.

(*Ingezonden.*)

Bij gelegenheid der ophande zijnde verkiezingen van leden voor de Staten-Generaal, hopen wij, dat de natie eindelijk aan de duizend en duizendmaal herhaalde bedenkingen gehoor zal geven, dat wij aan zonderlinge oorlogslust en bestuur en aan eene op de omstandigheden zeer verkeerdelijk toegepaste wijze van een quasi-oorlog sedert 1830 te voeren, doch in het bijzonder aan eene ongehoorde óf onwetendheid óf toegevendheid óf onverschilligheid der leden van de Staten Generaal, dezen onzen ongelukkigen en diepgezonken staat van magt en achting, zoo buiten als binnen, van ons zedelijk en financiëel vermogen, van onze geestkracht en zelfstandigheid, van handel en nijverheid, in één woord, van ons te voren zoo rustig en aanzienlijk bestaan te danken hebben. — Niemand der oude Staten kan zich vrij pleiten of verontschuldigen, die zijne toestemming tot eene wijze van wapening op voet van oorlog gegeven heeft, welke tegen de gezonde rede aandruischte en den ondergang van den staat moest na zich slepen.

Wanneer iemand geene genoegzame onafhankelijkheid of geene kunde, ja geen natuurlijk verstand genoeg bezit om over het bestier van zaken, van welken aard ook, die het algemeen belang betreffen, te willen of te kunnen oordeelen, maar zich terugtrekt met het voorgeven: die zaak valt buiten mijn bereik, ik ben geen militair en kan dezelve niet beoordeelen, — hij deed dan wel geen mandaat, om zulks te moeten beoordeelen, te aanvaarden.

In een land, waar het beheer der militaire zaken steeds aan zooveel wispelturigheid, het noodlottig gevolg van gebrek aan grondige kennis en op deze gebouwde standvastige beginselen, blootgesteld werd; waar, zoo als bij voorbeeld in en sedert 1830, slechts de tabellen der veldtogten van NAPOLEON naar Rusland en de afgelegenste landstreken gekopiëerd wierden, om den oorlogsvoet en veldtros van ons leger voor inwendige policie of hoogstens een burgeroorlog te vormen — om aan een generaal 18 en 12 rijpaarden toe te kennen, om van Vilvoorden naar Brussel en van daar naar Vilvoorden, of, om van Tilburg naar het kamp van Reijen of van daar naar Tilburg te trekken — en om op eene gelijke of evenredige wijze de bespanning der artillerie, trein der pontonniers en van andere wapens uit te rusten, — in zulk een land behoorde een *kundig*, *opregt vaderlandslievend en oordaat militair* in de Kamer gehoord te worden; geen *nonsens* derzulken, die de dienst verlieten — voor dat zij den degen getrokken hebben. —

Meer dan ooit, ja nimmer te voren deed zich hiertoe eene gunstiger of wel eene zoo gunstige gelegenheid als thans voor, daar meer dan een derde des noods der Kamer thans door *kundige*, *onafhankelijke militairen* zoude kunnen bezet worden. — De pensioenlijsten bieden eene menigte dergenen aan, die de belangen van het vaderland tegen alle nadeelige maatregelen zoo hier te lande als in onze koloniale bezittingen kunnen verdedigen.

Het is buiten twijfel, dat wanneer het militaire wezen in en sedert 1830 *behoorlijk* in de Tweede Kamer was gerepresenteerd geweest, het ongelukkig tot Nederland niet zoude getroffen hebben, waaronder het thans zucht.

Men bega alzoo de misdaad niet van deze gelegenheid geen gebruik te maken.

De aanstaande verkiezingen zullen doen zien in hoeverre 's lands welbegrepen belangen behartigd worde.

Leeuwarden, 2 juli.

Bijdrage tot de geschiedenis van de uitvinding, om den stoom als beweegkracht te gebruiken.

(Naar het Hoogduitsch van Dr. DEGEN, *Protoconsul te Luneburg.*)

(*Medegedeeld.*)

De uitvinding om de dampen van het kokende water tot eene sterke beweegkracht aan te wenden, was ten minste reeds ten tijde van JUSTINIANUS onder de Grieken bekend. Mogen ook de Engelschen, Franschen en Noord-Amerikanen elkander de eer betwisten, wie het eerst de stoomkracht op de beweging der schepen heeft aangewend; moge ook de Amerikaan FULTON gemeend hebben, dat hij bij het koken van thee-water het eerst de krachten van den stoom ontdekt heeft, — zoo is toch geen hunner de eerste waarnemer van de geweldige kracht des stooms, en geen hunner is de uitvinder van de *aanwending* dezer kracht. De uitvinding en aanwending behoort, voor ver zoo ik de

geschiedenis over dit onderwerp tot nog toe heb kunnen nagaan, *enkel* aan de Grieken.

AGATHIAS, welke tot de Byzantijnsche geschiedschrijvers behoort, en wiens geschiedkundige werken in het *Corpus Scriptorum historiae Byzantinae* als *Pars* III, *Bonnae 1828* mede afgedrukt zijn — uit welke uitgave ik mijn betoog ontleenen zal — verhaalt ons in het jaar 557 na Christus geboorte, de volgende daadzaak: ANTHEMIUS, een beroemd wis- en bouwkundige en machinen-vervaardiger, geboren te Trallas, dus een Griek uit Klein-Azië, werd door keizer JUSTINIANUS naar Konstantinopel ontboden, waar hij machines vervaardigde, welke de hoogste bewondering verwekten.

Het huis van ANTHEMIUS was met het huis van zijnen buurman ZENO op onderscheidene plaatsen verbonden, over welke omstandigheid de geschiedschrijver zich niet duidelijk genoeg uitdrukt. ANTHEMIUS geraakte over deze verbinding der gebouwen met ZENO in een regtsgeding, en verloor het proces, omdat, hetgeen uitdrukkelijk wordt aangemerkt, ZENO een bekwamer redenaar was. ANTHEMIUS zocht zich te wreken en vervaardigde eene stoom-machine, welke ik, naar de woorden van den geschiedschrijver, nu zoo naauwkeurig mogelijk zal beschrijven. Hij plaatst onder in zijn huis groote ketels, vult dezelve met water en omringt ze met lederen buizen, die van onderen zoo wijd zijn, dat zij den geheelen omvang des ketels insluiten. Met deze buizen verbindt hij lederen pijpen, die zich in den vorm van trompetten vernaauwen en in eene juiste evenredigheid eindigen. De einden dezer pijpen bevestigt hij vervolgens zoo digt aan de balken van ZENO's huis, dat de in de pijpen vervatte lucht wel met onbelemmerde kracht in de hoogte stijgen, maar niet uitstroomen of doorbreken kan.

Na deze in het geheim gemaakte schikkingen, legt ANTHEMIUS een sterk vuur onder de ketels en verwekt eene groote vlam. Zoodra nu het water heet en kokend geworden was, ontwikkelde zich eenen sterken damp (stoom, ἀτμὸς, *vapor*), die snel en digt in de hoogte steeg en die, van uit de ketels geenen anderen uitweg had, in de pijpen drong, waar hij zamengeperst met versterkte kracht naar boven streefde, tot hij het dak met voortdurend geweld aangreep, en hetzelve zoo zeer schudde en bewoog, dat het houtwerk langzamerhand trilde en kraakte. De huisgenooten van ZENO, welke door vrees en schrik werden aangegrepen, ijlden de straat op, enz.

In dit verhaal, hetwelk ons de geschiedschrijver geeft, bij gelegenheid van de vermelding der theorie van ARISTOTELES over aardbevingen, ligt het volkomen bewijs, dat de Grieken ten tijde van JUSTINIANUS de kracht van den stoom, en deszelfs aanwending tot beweegkracht naauwkeurig kenden. Of de geschiedschrijver de constructie van het apparaat der stoom-machines en voornamelijk der pijpen zuiver begrepen heeft, is eene andere vraag, die ik aan de beoordeeling van der zake kundige mannen moet overlaten. Het is mij genoeg, bewezen te hebben, dat de Grieken reeds met de werking des stooms bekend waren.

Nu nog eenige aanmerkingen:

ANTHEMIUS was, zoo als de geschiedschrijver AGATHIAS herhaalde malen aanmerkt, een uitstekend mathematicus en vervaardiger van bewondereuswaardige machines. Welke soorten van machines hij vervaardigde en tot welke doeleinden, is even zoo min aangegeven als *uitdrukkelijk* gezegd, dat hij den stoom bij dezelve aangewend heeft. Men schijnt intusschen uit de volgende woorden van AGATHIAS, pag. 291, *ὁ δὲ ἐκ τῆς οἰκείας αὐτὸν ἀντελύπησε τέχνης τρόπῳ τοιῷδε*, d. i. »hij echter (ANTHEMIUS) vergold hem (ZENO) door de hem eigene kunst op de volgende wijze" het besluit te kunnen opmaken, dat ANTHEMIUS bij zijne machines ook van den stoom heeft gebruik gemaakt; want wanneer van de stoom-machines, welke hij uit wraak over het verloren proces tegen ZENO's huis rigtte, uitdrukkelijk gezegd wordt, dat hij ze volgens *de hem eigene kunst* ingerigt en zich daarbij van den stoom bediend heeft, zoo kan het besluit, of zoo men liever wil, het vermoeden, dat hij de hem volkomen bekende stoomkracht ook op andere, te zijnen tijde bewonderde machines overgebragt heeft, niet geheel ongegrond schijnen, te meer daar ook het woord *τέχνη* practische aanwending te kennen geeft.

De Grieken waren in kunsten, wetenschappen en uitvindingen verder dan wij gewoonlijk gelooven. In de Byzantijnsche geschiedschrijvers, die sedert de in Bona bewerkstelligde afdrukken ligtelijk zijn te bekomen, liggen ongetwijfeld nog menige berigten en aanduidingen, welke wel verdienen aan het licht gebragt te worden. Mogten dus zaak- en spraakkundigen deze bronnen, afgezien van derzelver historische waarde, voor kunsten en uitvindingen naauwkeuriger bestuderen en beter aanwenden, dan tot nog toe geschied is.

Dezelfde ANTHEMIUS, van wien in dit opstel gesproken is, was de architect, welke het plan maakte tot de herstelling van de beroemde, doch door eene groote aardbeving verwoeste Sophia-kerk te Konstantinopel en den bouw begon, doch wegens tusschenkomenden dood niet kon voleinden. (AGATHIAS pag. 295.)

Ten einde den twijfel weg te nemen, of de lederen pijpen sterk genoeg zouden zijn, om de kracht van den stoom te wederstaan, maak ik de opmerking, dat het ANTHEMIUS bij zijn preparaat tegen het huis van ZENO slechts om het voortbrengen eener trillende beweging en niet om het springen van het balkwerk te doen was. Tot dit oogmerk waren sterke lederen pijpen wel voldoende en schijnen zelfs tot het voortbrengen eener trillende beweging omzigtig gekozen te zijn (1).

(1) ARRAGO, in zijne geschiedenis der stoommachines, (*Annales du Bureau des longitudes*) en andere schrijvers, merken aan, dat reeds HERO van Alexandrië, 120 jaren voor CHRISTUS geboorte, den stoom als beweeg-kracht gekend heeft; ik moet echter dit berigt op deszelfs waarde laten berusten, daar de *Pneumatica* van HERO niet in mijn bezit zijn. A. D. S.

Correspondentie.

Van eenen brief uit Amsterdam, waarin de directeur-generaal van oorlog zeer hevig wordt aangerand, kan volstrekt geene notitie worden genomen. Dergelijke ongeteekende beschuldigingen, alleenlijk gestaafd met een, mede ongeteekend, artikel uit *Le Commerce Belge*, verdienen in ons oog volstrekt geen geloof, tegenover het goede hetwelk wij, van *bekende* personen, aangaande den heer *List* hebben vernomen. Dat de directeur-generaal zich in den laatsten tijd veel vijanden gemaakt heeft, is natuurlijk; dat deze tegen hem opkomen, staat hun vrij; maar dan behooren zij zijne maatregelen met gegronde redenering te bestrijden, of, zoo het zijne bijzondere handelingen geldt, het laakbare derzelve te *bewijzen*. Men moet wonderlijke denkbeelden van eene redactie hebben, wanneer men denkt dat eenige namelooze aantijgingen hare meening omtrent den een of anderen persoon zullen veranderen.

Advertentiën.

Beursberigt.

Effecten-Societeit ten 4½ ure.
Zondag 4 Juli.

Integr. 51 $\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$. Kansb. ƒ 24½. Handelm. 162$\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$. Ardoins 20$\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$.

Bij eenige affaire waren heden Integralen en Aandeelen Handelmaatschappij ten gevolge van enkele verkoopen iets flaauwer.

Spaansche iets williger dan dezelve gisteren na beurstijd bleven, doordien het lager Parijsche merk van den 2den juli te Antwerpen geenen noemenswaardigen invloed had gehad.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.